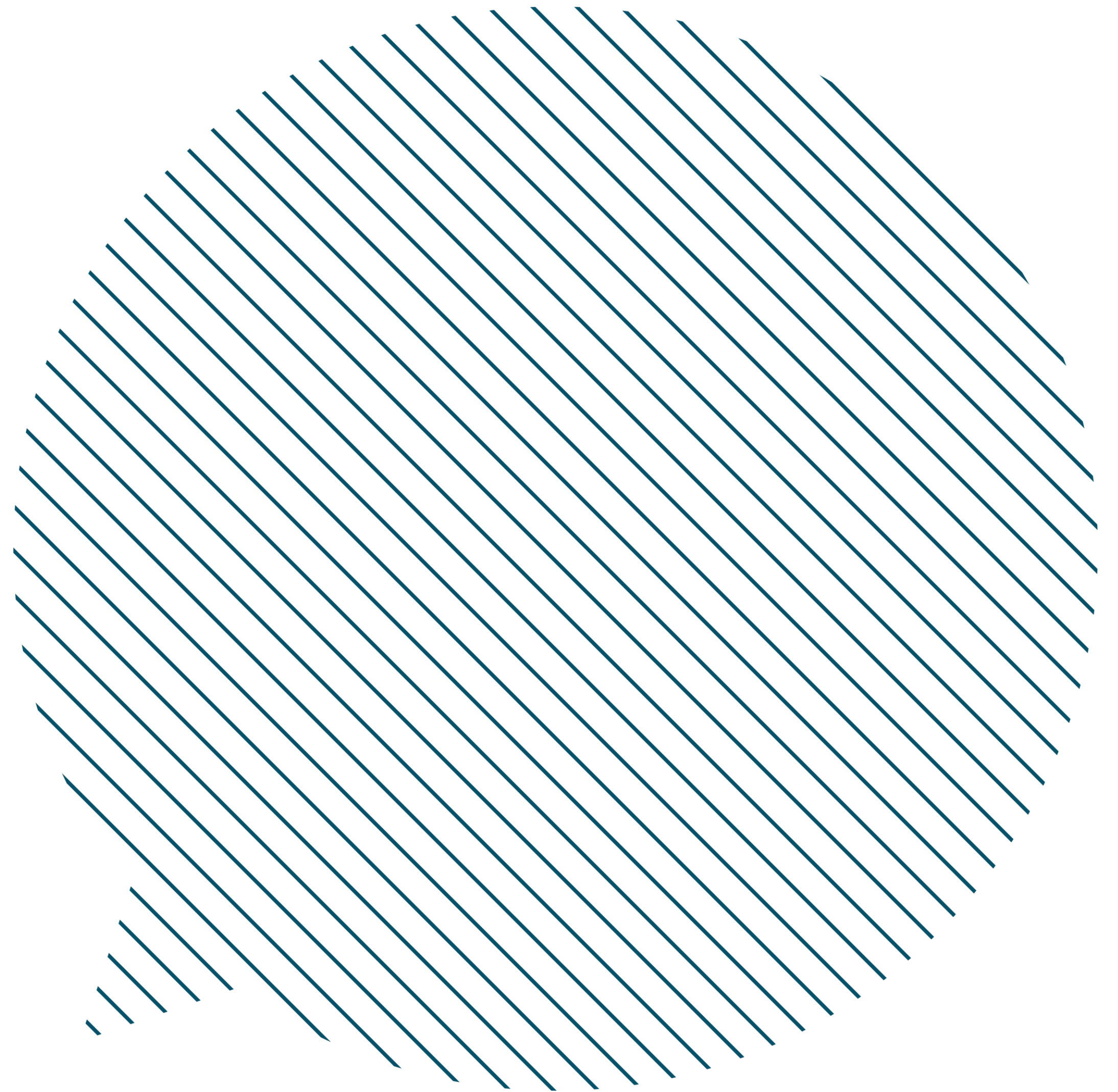

Demensplan 2020 - siste nytt fra HelseDirektoratet

Lillehammer 14. februar 2019

Berit Kvalvaag Grønnestad, prosjektleder Demensplan 2020

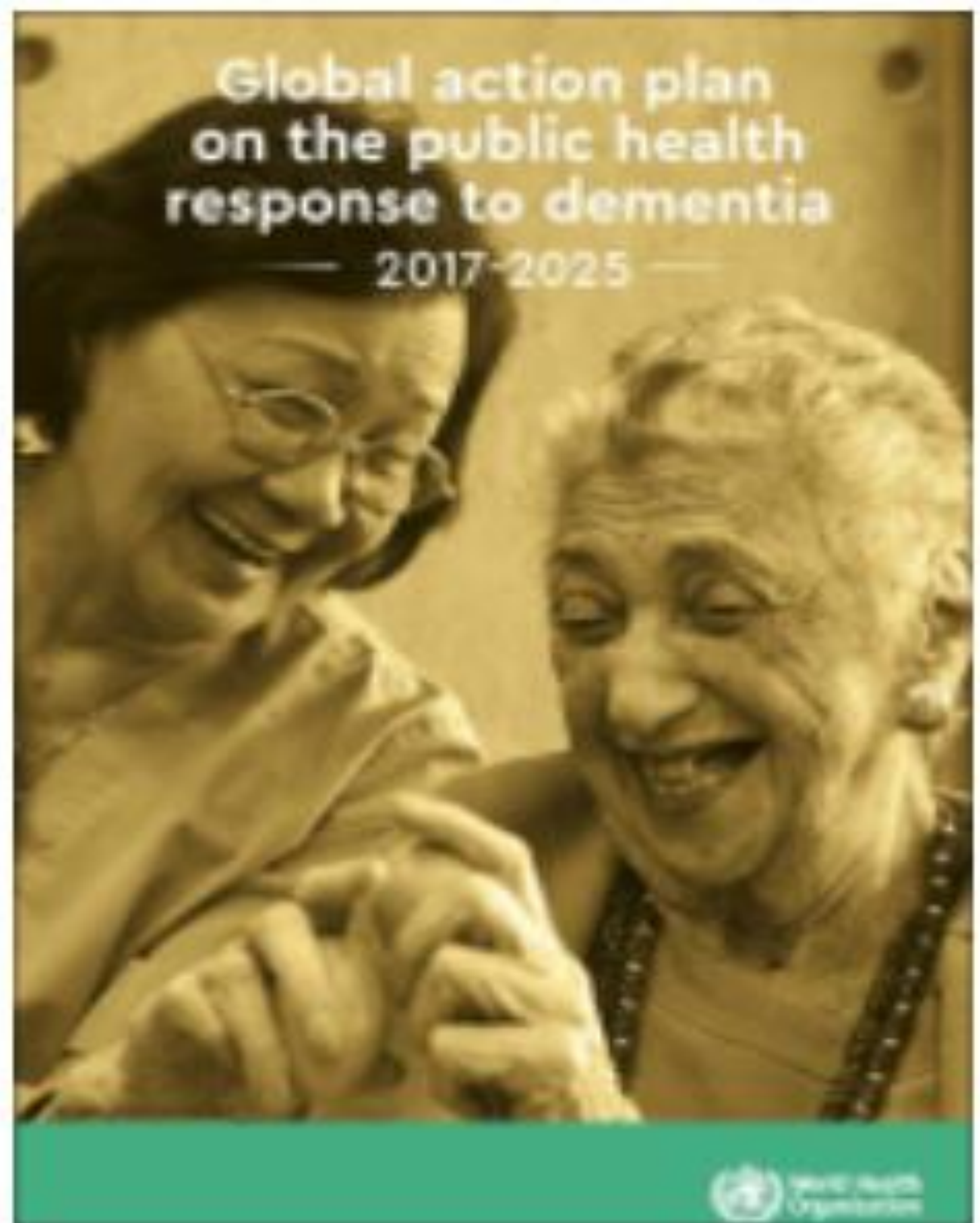
Agenda

- WHO's arbeid med demens:
 - Global action plan on dementia
 - Global dementia observatory
- Hva skjer på Demensplan 2020?
- Nasjonale faglige retningslinjer og andre normerende produkter fra Helsedirektoratet (hvis vi får tid)

WHO's arbeid med demens

Global action plan on the public health response to dementia 2017-2025

- Vedtatt i mai 2017
- 7 tiltaksområder
- 7 hovedmål
 - mange delmål

Bakgrunn:

- In 2015 dementia affected **47 million people** worldwide ...
- ..predicted to increase to 75 million in 2030 and 132 million by 2050 ...
- ..globally nearly 9.9 million people develop dementia each year...
- Nearly 60% of people with dementia currently live in **low- and middle-income countries** and most new cases (71%) are expected to occur in those countries.

(s 2)

Global action plan

Områder:

- 1) Dementia as a public health priority
- 2) Dementia awareness and friendliness
- 3) Dementia risk reduction
- 4) Dementia diagnosis, treatment, care and support
- 5) Support for dementia carers
- 6) Information systems for dementia
- 7) Dementia research and innovation

7 hovedmål – innen 2025:

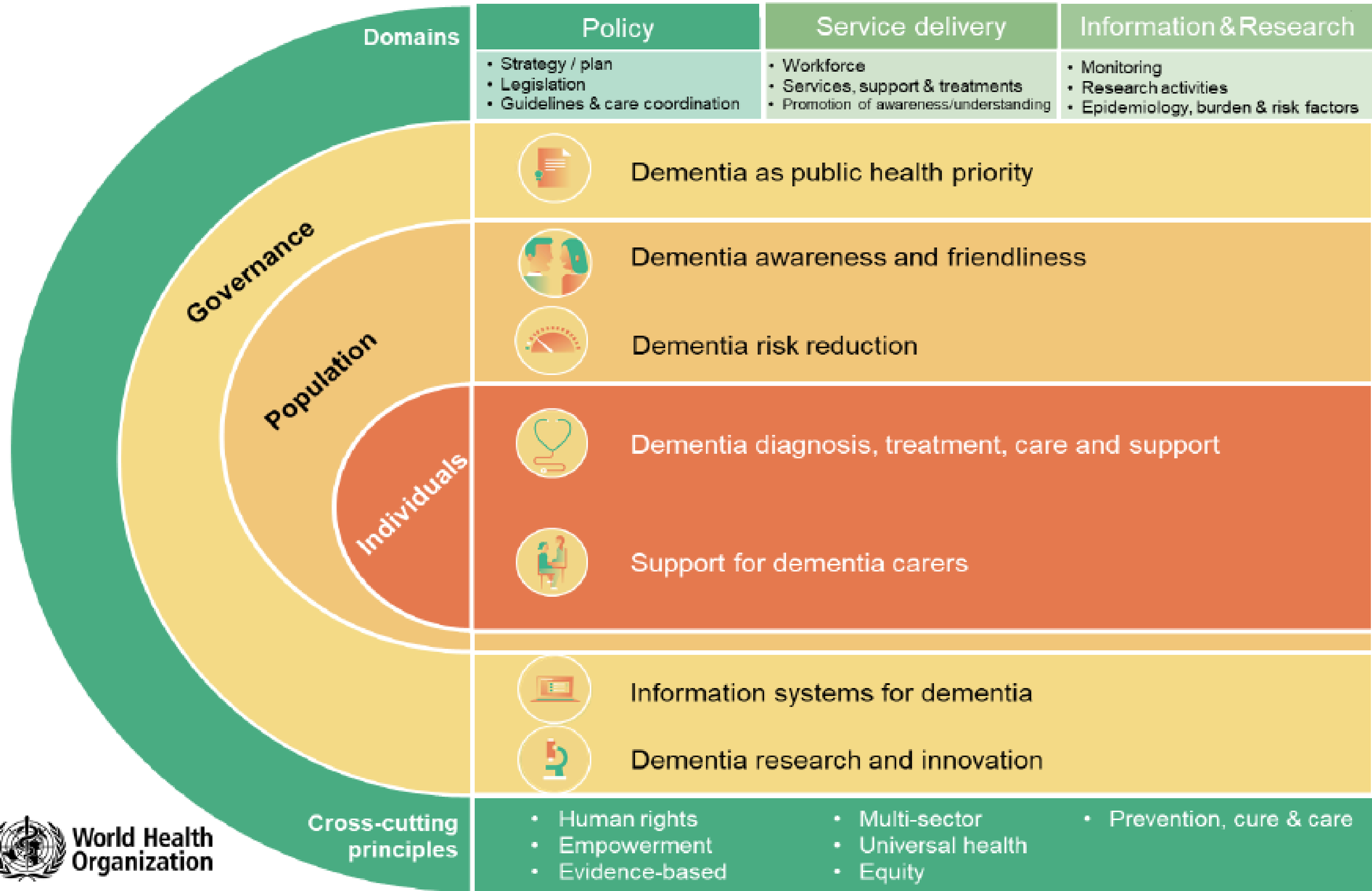
- 1) 75 % av alle land skal ha en **nasjonal plan/strategi** for demensområdet
- 2) Alle land skal ha hatt en **bevisstgjøringskampanje**, og 50 % av landene skal ha hatt minst ett «**demensvennlig-tiltak**»
- 3) Gjennomført **forebyggingstiltak** for ikke-smittsomme sykdommer (NCD)
- 4) 50% av personer med demens skal være **diagnostisert** i halvparten av landene
- 5) 75 % av landene skal gi støtte og drive **opplæringsprogram for pårørende og omsorgsytere**
- 6) Halvparten av landene skal rutinemessig samle inn **kjerneindikatorer** på området hvert andre år
- 7) Verdens «**forskningsresultater**» dobles i perioden 2017-2025

Global Dementia Observatory (GDO)

- WHO's system for å følge satsingsområder og tiltak i Global action plan.
- Pilot lansert i desember 2017
- Data fra Norge levert i august 2018 (første ordinære runde)
- Data skal leveres hvert 2. – 3. år

- 3 domener
- 7 områder
- 35 indikatorer

GDO Framework

Demensplan 2020

Demensplan 2020

Seks strategiske hovedgrep- forløpstankegang:

- Selvbestemmelse, involvering og deltakelse
- Forebygging – det som er bra for hjertet er bra for hjernen
- Diagnose til rett tid og tett oppfølging etter diagnose
- Aktivitet, mestring og avlastning
- Pasientforløp med systematisk oppfølging og tilpassede tjenestetilbud
- Forskning, kunnskap og kompetanse

Nasjonalt kartlegging av kommunenes tilrettelagte tjenestetilbud for personer med demens

- **Gjennomført i oktober 2018**

- Gjennomføres hvert fjerde år
- For første gang digitalt i Questback
- Rapport kommer sommeren 2019
- Analyseres av Aldring og helse

- **Kartleggingen omfattet:**

- Kommunens planarbeid
- Kommunens informasjonsarbeid om demens
- Kommunens opplæring av ansatte
- Utredning av demens i kommunen og oppfølging etter demensdiagnose
- Tilbudet til pårørende til personer med demens
- Tilrettelagte botilbud for personer med demens
- Velferdsteknologi for personer med demens

- Implementert føringer fra Nasjonal faglig retningslinje om demens?

Nasjonalt faglig retningslinje om demens

- Publisert i 2017
- Konverteres nå til Helsedirektoratets nye retningslinjema
- Kontinuerlige implementeringstiltak – i 2019 bl.a.:
 - Oppdaterer skjema for basal demensutredning
 - Håndbok om utvidet demensutredning
 - Tiltak rettet mot samisk befolkning
<https://www.aldringoghelse.no/demens/samisk/>
 - Tiltak rettet mot innvandrerbefolkningen
 - Tiltak rettet mot personer med utviklingshemming og demens
 - Veiledningsmaterieell knyttet til samtykkekompetansevurderinger

Nye tiltak i Demensplan 2020

- Verktøy for brukerinnvolvering
 - Undersøkelse av brukerbehov (kunnskapsgrunnlag)
- Opplæring om demens for samfunnssektorer
- Undersøkelse av forekomsten av demens i Norge

Utviklingsprosjekter i kommunene

- Deltakerkommuner utvikler og prøver ut modeller for tjenester til personer med demens
- I etterkant skal vi utvikle veiledningsmaterieill

1) Systematisk oppfølging etter demensdiagnose

- Målet er å utvikle og teste ut modeller for systematisk oppfølging etter demensdiagnose.
- Personer med demens og deres pårørende skal gis systematisk oppfølging etter diagnose og under sykdomsforløpet. Det skal gis informasjon og tilbud om «rett» tiltak eller tjeneste til «rett tid».
- Tester også ut modell for «Brukerskole» for personer med demens.
- Tilskudd til 14 kommuner – sluttrapporter des 2018

2) Tjenester til hjemmeboende personer med demens

- Omfatter personer i siste fase før innleggelse i sykehjem/heldøgnsomsorg
- Bakgrunn: Ressursbruk siste måned før innleggelse sykehjem (Redic-2015):
 - Hjemmesykepleie 4 timer/uke,
 - Pårørendehjelp: ca 40 timer hjelp/uke
- Målet er
 - å bidra til bedre behovsdekning, kontinuitet, trygghet og forutsigbarhet i tjenestetilbudet for personer med demens og pårørende
 - bedre ressursutnyttelse for kommunene, ved at "trinnet i omsorgstrappen" før heldøgns omsorgstjeneste utnyttes.
- Det skal prøves ut ulike arbeids- og organisasjonsformer av hjemmetjenester, samt hvordan hjemmetjenester bedre kan kombineres med andre tiltak som dagaktivitets- og avlastningstilbud, koordinator, individuell plan og lignende
- Tilskudd til 14 kommuner –sluttrapper september 2019.

Videreførte tiltak fra Demensplan 2015

- ABC-opplæring i kommunene:
 - Demensomsorgens ABC:
 - ny perm 1 kom i des 2018
 - ny perm 2 kommer høsten 2019
 - Eldreomsorgens ABC
 - E-læring om lindrende behandling ved demens
- Tilskudd pårørendeskoler og samtalegrupper
 - Tiltak rettet mot pårørende til yngre med demens
(aldringoghelse.no)
- Tilskudd dagaktivitetstilbud for personer med demens
 - Nye satser til nye plasser i 2019
 - Dagaktivitetstilbud for personer med demens lovfestet tilbud i kommunene fra 1.1.2020.

Informasjonskampanje om demens

- **Nasjonal informasjonskampanje om demens**
 - planlegges høsten 2019 og våren 2020.
 - Forrige nasjonale demenskampanje i 2013

- Infokampanje om forebygging av demens Alzheimerdagen 21. sept. 2018:
«Demenspilla» med gode livsstilsråd

Internasjonalt samarbeid om demens

- Data til WHO's Global Dementia Observatory- august 2018
- Joint action on dementia (EU/EØS) (2016-2019)
- Nordisk demensnettverk (Nordisk ministerråd/Nordens velferdssenter)
- Group of Governmental experts on dementia

Nasjonale faglige retningslinjer og andre normerende produkter

fra Helsedirektoratet

Typer nasjonale faglig normerende produkter fra Helsedirektoratet

- **Nasjonale faglige retningslinjer;** eks. Nasjonal faglig retningslinje om demens
- **Nasjonale faglige råd;** eks. Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets sluttfase
- **Nasjonale veiledere til lov og forskrift:**
 - Tematiske veiledere; eks Pårørendeveilederen
 - Veileder til én lov/forskrift (evt del av); eks Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten

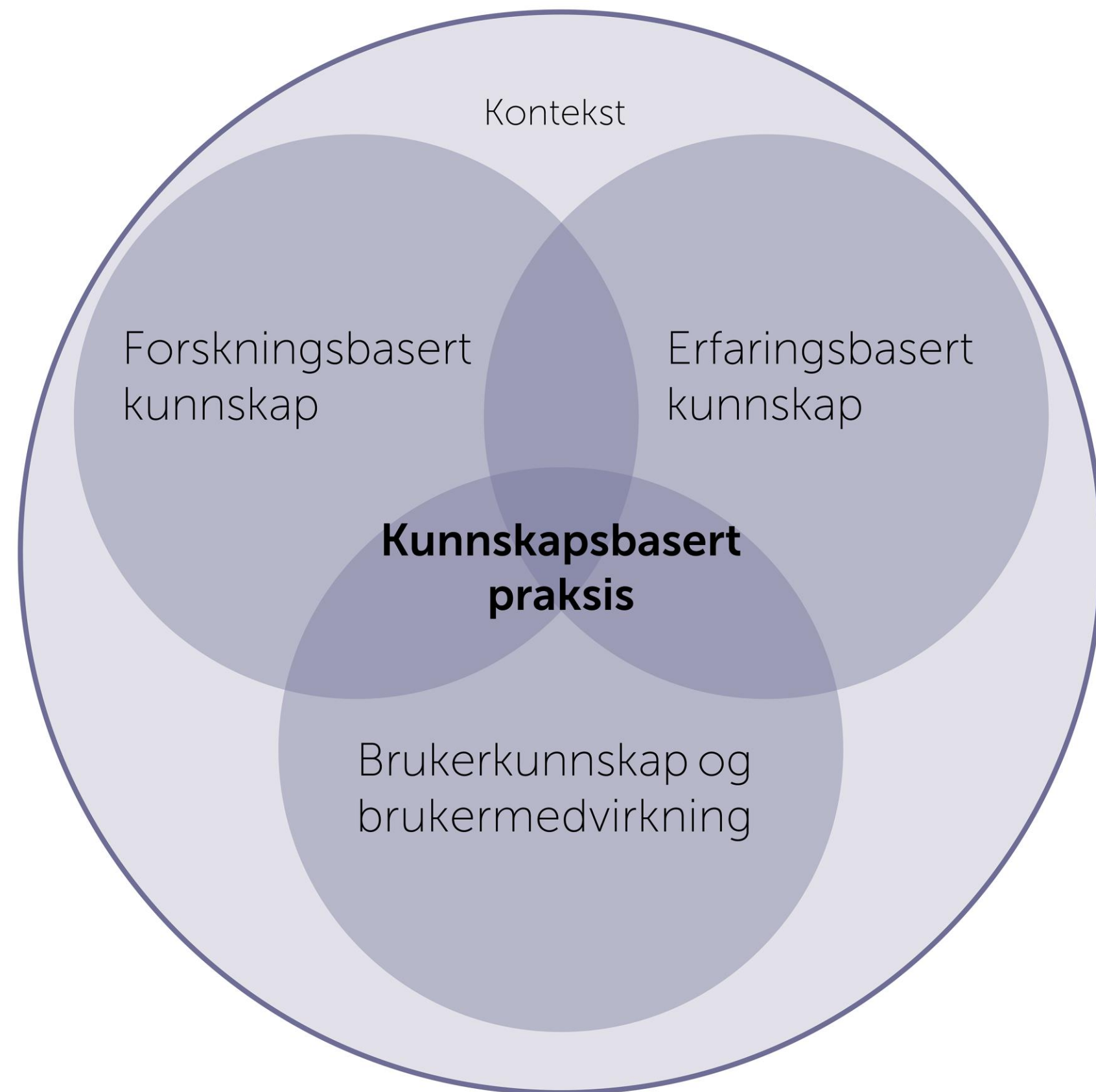
Retningslinjer og andre normerende produkter

- Beskriver hvordan relevant regelverk skal tolkes
- Beskriver faglig god praksis
- Ivaretar politiske føringer, f.eks i Demensplan 2020

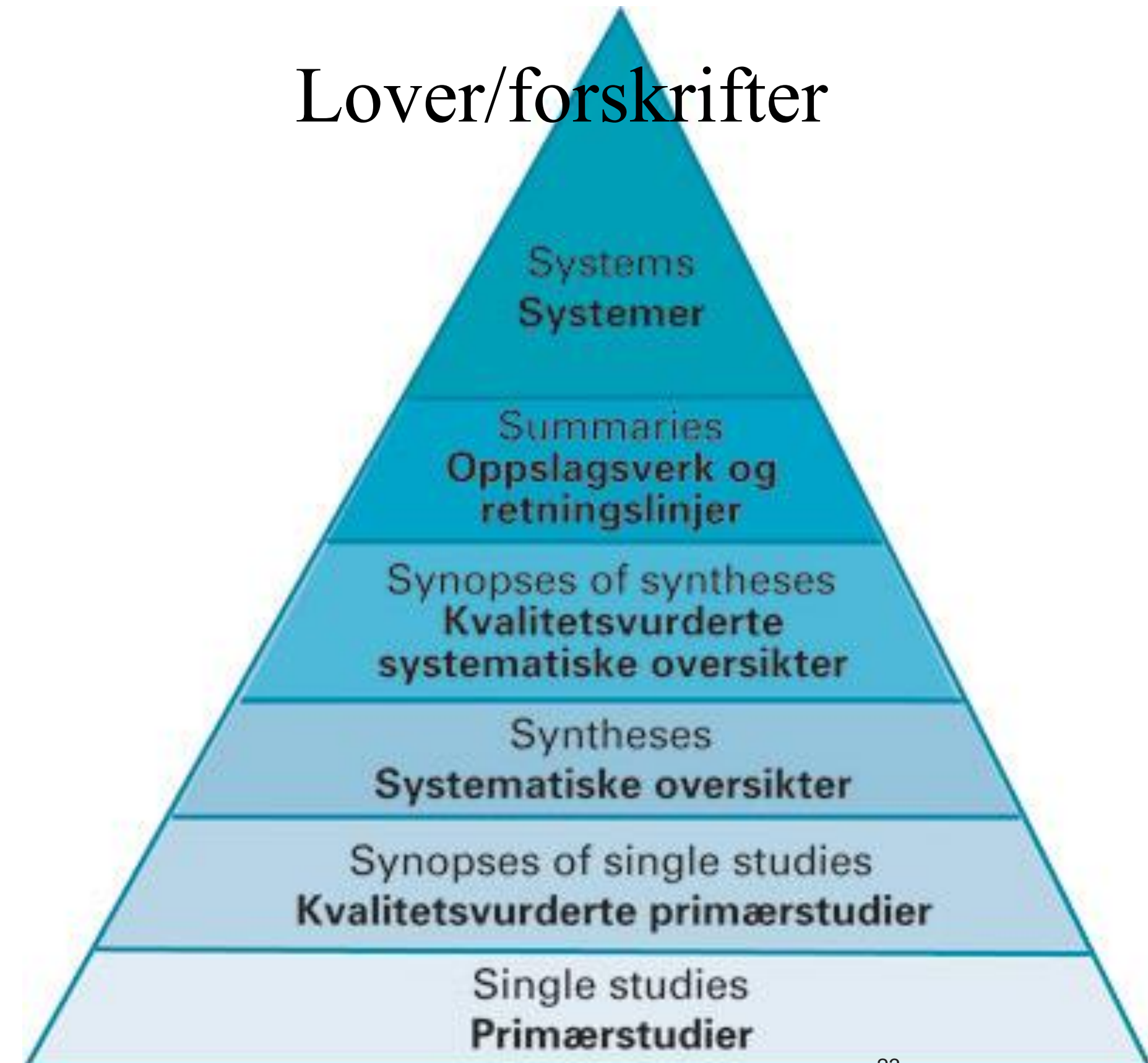
Ulike anbefalinger:

- Anbefalinger som bygger på lovverk er rettslig bindende
- Anbefalinger som ikke bygger på lovverk er ikke rettslig bindende, men er retningsgivende
- Dersom anbefalinger fravikes, skal dette dokumenteres og begrunnes i pasientjournal (pasientjournalforskriften § 8)
- Føringer bør innarbeides i virksomhetens rutiner, kvalitetssystemer o.l.

Metodisk tilnærming

Love/forskrifter

**TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN!**

LYKKE TIL MED ARBEIDET!